

عنوان مقاله:

بررسی کتیبه و درخت سخنگو در هنر فلزکاری خراسان (سده های ۶ و ۷ ق / ۱۲ و ۱۳ م.)

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 6، شماره 20 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

حسین کمندلو - دانشکده هنر، دانشگاه سمنان، شهر سمنان

محمدعلی رجبی - دانشگاه شاهد، شهر تهران، استان تهران

خلاصه مقاله:

اغلب نقشمایه های سنتی ریشه در فرهنگ ها، باورهای مذهبی و یا داستان های اساطیری دارند که با گذر از صافی ذهن طراحان، بر روی انواع هنرهای صناعی اجرا می شوند. درخت سخنگو نقشی است که از ترکیب صور انسانی و جانوری با نقوش گیاهی شکل یافته است. در اغلب کتاب هایی که جغرافیدانان مسلمان تالیف کرده اند، به درخت یا جزیره واق در نواحی شرقی همچون چین و هند اشاره شده است. با اینحال برخی از محققین بر این اعتقادند که پس از فتح قسمتی از هند به دست حاکمان غزنوی این نقش بواسطه اندیشمندان ایرانی همچون ابوریحان بیرونی و ابوالقاسم فردوسی وارد هنر تزیینی ایران شده، زیرا با ورود اسلام به ایران و تحریم صورتگری طراحان نقوش سنتی در جستجوی راهی برای نمایش صور انسانی و جانوری بوده اند. اولین بار درخت سخنگو در هنر فلزکاری قرون ۶ و ۷ ق / ۱۲ و ۱۳ م. مورد استفاده قرار گرفت، سوال اصلی تحقیق این است که درخت سخنگو در آثار فلزی سده های میانه به چه صورت هایی بکار رفته است؟ هدف از انجام تحقیق مشاهده انواع صورت های درخت سخنگو در هنر فلزکاری ایران در سده های میانه است. روش تحقیق در این نوشتار به صورت توصیفی - تحلیلی است و شیوه گردآوری اطلاعات نیز به صورت کتابخانه ای و اسنادی است. پس از طبقه بندی و تحلیل آثار موجود می توان گفت نقش درخت و کتیبه سخنگو ریشه در هنرهای تزیینی هند داشته و در سده های ۶ و ۷ ق / ۱۲ و ۱۳ م. از طریق هنرمندان خراسانی وارد ایران شده است.

کلمات کلیدی:

درخت سخنگو، کتیبه، فلزکاری، شاهنامه فردوسی، خراسان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030253>

